

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Vukovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE
(OPSKRBE PITKOM VODOM)
NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE ZA 2012.

Vinkovci, srpanj 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	5
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	5
IV.	USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE	6
V.	NALAZ	11
VI.	OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE	17

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Vukovar

KLASA: 041-01/12-07/57
URBROJ: 613-18-13-12

Vinkovci, 8. srpnja 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ POSEBNOJ REVIZIJI
EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE
(OPSKRBE PITKOM VODOM) NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE
ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je posebna revizija ekonomske opravdanosti razlika u cijeni javne vodoopskrbe (opskrba pitkom vodom) na području Vukovarsko-srijemske županije za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 17. prosinca 2012. do 8. srpnja 2013.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je ispitati ekonomsku opravdanost razlika u cijeni javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije za 2012. Na području Vukovarsko-srijemske županije, usluge javne vodoopskrbe obavlja osam isporučitelja. Četiri trgovačka društva (Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci, Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar, Komunalac d.o.o., Županja i Komunalije d.o.o., Ilok) su materijalno značajni isporučitelji usluga javne vodoopskrbe, koji su u 2012. isporučili 8 708 606 m³ vode. Preostala četiri isporučitelja usluga javne vodoopskrbe, imaju ukupnu godišnju isporuku vode približno 450 000 m³ ili 8,4% najvećeg isporučitelja usluge javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije (društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci 5 370 757 m³) i zbog materijalne značajnosti nisu obuhvaćeni revizijom ekonomske opravdanosti razlika u cijeni javne vodoopskrbe. Od četiri isporučitelja koji nisu obuhvaćeni revizijom, jedan je isporučitelj organiziran u okviru jedinica lokalne samouprave (vlastiti pogoni općine Jarmina), te tri komunalna društva (Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o., Gunja, Drenovci d.o.o. za komunalne djelatnosti, Drenovci i Komunalno društvo Markušica d.o.o., Markušica). Osnivači isporučitelja usluga javne vodoopskrbe su jedinice lokalne samouprave.

Vukovarsko-srijemska županija zauzima površinu od 2 448 km² na kojoj živi 180 117 stanovnika prema popisu iz 2011., raspoređenih u pet gradova i 26 općina u sastavu kojih ulazi 85 naselja. Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe koji su obuhvaćeni revizijom obuhvaćaju površinu od 2 131 na kojoj živi 166 290 stanovnika prema popisu iz 2011. Područje Vukovarsko-srijemska županije je omeđeno rijekama Savom, Dunavom i drugim rijekama (Bosut, Vuka i druge), te ispresijecano mnogim vodotocima i razgranatom kanalskom mrežom od I do IV reda. Dio gradova i naselja Vukovarsko-srijemske županije opskrbljuje se vodom iz regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije (vodocrpilište Sikirevci). Uz regionalni vodoopskrbni sustav Istočne Slavonije, dio stanovništva se opskrbljuje vodom iz crpne stanice u Borovu naselju s vodozahvatom iz rijeke Dunav i lokalnih zdenaca. Preko 90,0% stanovništva opskrbljuje se pitkom vodom iz vodovoda.

Društva Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar, Komunalac d.o.o., Županja i Komunalije d.o.o., Ilok, pored obavljanja osnovnih djelatnosti skupljanja, pročišćavanja i distribucije vode, obavljaju i druge djelatnosti (projektiranje i nadzor, građenje, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, organiziranje rada tržnice na malo, održavanje groblja i obavljanje pogrebnih usluga). Skreće se pozornost da je u svibnju 2013. stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama (Narodne novine 56/13). Prema odredbama članaka 145. i 146. navedenog Zakona, pravni status i predmet poslovanja isporučitelja vodnih se mora uskladiti najkasnije do 31. prosinca 2013., a jedinice lokalne samouprave su dužne u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu Zakona prenijeti komunalne vodne građevine u svom vlasništvu na javnog isporučitelja vodne usluge u obliku temeljnog uloga ili prijenosa bez naknade. Koncem 2012. četiri isporučitelja usluga javne vodoopskrbe imaju ukupno zaposlenika 436, od čega se 211 ili 48,4% odnosi na zaposlenike u djelatnosti vodoopskrbe. Ukupni prihodi za 2012. iznosili su 138.360.201,00 kn, od čega se 43.116.489,00 kn ili 31,2% odnosi na prihode u djelatnosti javne vodoopskrbe.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima od javne vodoopskrbe za razdoblje od 2010. do 2012.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi od javne vodoopskrbe od 2010. do 2012.

u kn

Redni broj	Naziv društva	Ostvareni prihodi od javne vodoopskrbe		
		2010.	2011.	2012.
1	2	3	4	5
1.	Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci	18.122.886,00	22.061.524,00	22.661.555,00
2.	Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar	8.677.340,00	12.907.660,00	13.736.142,00
3.	Komunalac d.o.o., Županja	3.448.146,00	4.311.741,00	4.889.299,00
4.	Komunalije d.o.o., Ilok	1.827.672,00	1.870.102,00	1.829.493,00
Ukupno		32.076.044,00	41.151.027,00	43.116.489,00

Od ukupno ostvarenih prihoda javne vodoopskrbe za 2012., društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci je ostvarilo 22.661.555,00 kn ili 52,6% za isporučene 5 370 757 m³ ili 61,7%. Prihodi od javne vodoopskrbe u promatranom razdoblju su se povećavali, a povećanje u 2012. u odnosu na 2010. iznosi 11.040.445,00 kn ili 34,4%. Najznačajniji porast prihoda u iznosu 5.058.802,00 kn ili 58,3% ima Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar, a najmanje Komunalije d.o.o., Ilok u iznosu 1.821,00 kn ili 0,1%

U prihodima društva Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci sadržani su prihodi od prodane vode društvu Komunalac d.o.o., Županja u iznosu 3.285.270,00 kn (2010. u iznosu 916.866,00 kn, 2011. u iznosu 1.050.287,00 kn, te 2012. u iznosu 1.318.117,00 kn) i društvu Vodovod d.o.o., Slavonski Brod u 2012. u iznosu 198.683,00 kn. Društvo Komunalac d.o.o. Županja kupljenu vodu isporučuje svojim potrošačima i prodaje društvu Drenovci d.o.o. za komunalne djelatnosti, Drenovci u iznosu 100.719,00 kn (2010. u iznosu 23.671,00 kn, 2011. u iznosu 32.567,00 kn, te 2012. u iznosu 44.481,00 kn), koju navedeno društvo isporučuje svojim potrošačima.

Strategija upravljanja vodama Republike Hrvatske (Narodne novine 91/08), koja je donesena u srpnju 2008. usklađena je s direktivama Europske unije, te čini osnovu za pripremu pregovaračkih dokumenata za pristupne pregovore i korištenje sredstava iz pretpripravnih fondova Europske unije. Strateške odrednice u području vodoopskrbe jesu:

- osigurati dovoljne količine kvalitetne vode,
- odrediti distribucijska odnosno uslužna područja kao tehnološko-ekonomske cjeline s po jednim komunalnim društvom s jedinstvenom cijenom vode za cijelo područje,
- provoditi tehnološko povezivanje vodoopskrbnih sustava kad je ekonomski opravdano,
- unaprijediti upravljanje,
- povećati stupanj korištenja i sigurnost opskrbe,
- provoditi racionalizaciju potrošnje vode uz smanjivanje gubitaka vode iz sustava javne vodoopskrbe, te
- postupno uvesti ekonomsku cijenu vode u javnu vodoopskrbu, koja će pokrivati stvarne troškove uz poštivanje temeljnog načela - potrošač plaća i uz uvažavanje socijalne prihvatljivosti cijene vode.

Prema Strategiji upravljanja vodama Republike Hrvatske, u zaštiti ljudskoga zdravlja u okviru upravljanja vodama, prioritetno se polazi od priključenosti stanovništva na javni vodoopskrbni sustav i sustav javne odvodnje. Istaknut je problem nedovoljne priključenosti stanovništva na sustav javne odvodnje, što je problem i u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Razvojnou strategijom Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje od 2011. do 2013. jedan od strateških razvojnih projekata je izgradnja, rekonstrukcija i obnova, te održavanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja voda. Osnovni razvojni problemi u području vodoopskrbe i odvodnje su:

- dotrajalost i ratom uništenih vodoopskrbnih sustava koji ugrožavaju kvalitetu vodoopskrbe, te uzrokuju velike gubitke u opskrbi,
- nedovoljni sigurnosni kapaciteti vodospremnika,
- nedovoljna izgrađenost regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije,
- neprimjeren sustav odvodnje i
- nedovoljna zaštita od poplava.

Utvrđene su razvojne potrebe, koje se odnose na:

- nastavak projektiranja i izgradnje regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije, kako bi se povećala kvaliteta i osigurala vodoopskrba za sve stanovnike Vukovarsko-srijemske županije,
- rekonstrukciju i sanaciju postojećih cjevovoda radi smanjenje gubitaka u opskrbi vodom,
- predlaganje i provođenje mjera za osiguranje kvalitete vode i otklanjanja zagađenja,
- povećanje sigurnosti vodoopskrbe gradnjom vodospremnika,
- izgradnju sustava javne odvodnje gdje nedostaje, te
- izgradnju pročišćavača otpadnih voda, izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih sustava od poplave.

Obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i utvrđivanje cijena vodnih usluga (javne vodoopskrbe) utvrđeno je Zakonom o vodama (Narodne novine 153/09 i 130/11), Zakonom o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine 153/09), Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (Narodne novine 112/10) i drugim podzakonskim aktima.

Prema odredbama Zakona o vodama, javna vodoopskrba je djelatnost zahvaćanja podzemnih i površinskih voda namijenjenih ljudskoj potrošnji i njihova kondicioniranja, te isporuka do krajnjega korisnika ili drugog isporučitelja vodne usluge, ako se ti poslovi obavljaju putem građevina javne vodoopskrbe te upravljanje tim građevinama. Djelatnost javne vodoopskrbe obavljaju javni isporučitelji vodne usluge (trgovačka društva ili ustanove) u kojima udjele ili dionice u temeljnom kapitalu, odnosno osnivačko pravo imaju isključivo jedinice lokalne samouprave. Sredstva za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe osiguravaju se iz cijene vodne usluge javne vodoopskrbe. Radi osiguranja zakonitosti u području određivanja cijene vodnih usluga, naknade za razvoj i naknade za priključenje osnovano je Vijeće za vodne usluge.

II. CILJEVI I PODRUČJE REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- provjeriti usklađenost i pravilnost načina utvrđivanja cijene sa zakonima i drugim propisima,
- ispitati kretanje cijena u posljednje tri godine,
- analiza elementa (strukture) za izračun cijene vodne usluge i
- provjeriti i ocijeniti ekonomsku opravdanost razlike u cijeni javne vodoopskrbe prema pojedinim isporučiteljima.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti. Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, analiza strukture cijene javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio, naknade), način utvrđivanja osnovne cijene javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio) i kretanje cijena u razdoblju od 2010. do 2012., prihodi, rashodi, te usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Pri obavljanju revizije korištene su sljedeće metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza:

- proučeni su i analizirani propisi i drugi akti koji reguliraju navedenu materiju, te dokumentacija i informacije o poslovanju trgovačkih društava, stručni članci, strategije i drugi propisi,
- obavljani su razgovori s direktorima i voditeljima računovodstva trgovačkih društava, te pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima i
- provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima.

Procjenjuju se sljedeći rizici koji bi mogli utjecati na ekonomsku opravdanost razlika u cijeni javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije.

Manja visina procijenjenog rizika:

- računi nisu ispostavljeni svim potrošačima,
- cijena ne sadrži sve propisane elemente,
- cijena sadrži i druge elemente koji nisu propisani,
- računska netočnost izračuna cijene, te
- u trgovačkim društvima nije uspostavljen sustav unutarnjih kontrola ili ne funkcionira na zadovoljavajući način.

Veća visina procijenjenog rizika:

- cijene javne vodoopskrbe nisu utvrđene u skladu sa zakonom i propisima, jer izračun cijene nije temeljen na stvarnim (ili planskim) troškovima,
- cijene su neopravdano viša/niša za određene korisnike ili područja,
- cijene su opterećene poteškoćama u naplati (velika potraživanja, veliki otpisi, visoki troškovi mjera naplate),

- previsoki gubici proizvedene od isporučene količine vode (zbog dotrajalih cjevovoda, visokih troškova održavanja, neovlaštenog korištenja i drugo),
- evidencije korisnika ne odgovara stvarnom stanju i ne usklađuje se redovito,
- dio sredstava prikupljen od vodnih naknada nije namjenski utrošen, te
- dio prihoda i rashoda nisu iskazani u razdoblju na koje se odnose.

IV. USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE

Vodoopskrbna područja i priključenost stanovništva

Revizijom obuhvaćena četiri isporučitelja usluga javne vodoopskrbe, vodu osiguravaju iz vodocrpilišta Sikirevci, 28 zdenaca (različitih veličina - kapaciteta) i zahvaćanjem, te preradom vode iz Dunava.

Društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci obavlja isporuku vode na području koje je podijeljeno u tri skupine. Prva skupina opskrbljuje se pitkom vodom iz regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije (vodocrpilište Sikirevci), druga skupina iz lokalnog sustava Lipovac s uređajem za preradu pitke vode i treća skupina se opskrbljuje pitkom vodom iz lokalnih zdenaca (16), čemu prethodi proces dezinfekcije. Društvo isporučuje vodu kućanstvima i drugim korisnicima (gospodarstvo) u gradovima Vinkovci i Otok, te naseljima Andrijaševci, Antin, Apševci, Babina Greda, Banovci, Cerić, Cerna, Donje Novo Selo, Đeletovci, Ilača, Ivankovo, Komletinci, Korođ, Lipovac, Marinci, Mirkovci, Nijemci, Novi Jankovci, Novi Mikanovci, Nuštar, Orolik, Podgrađe, Privlaka, Prkovci, Retkovci, Rokovci, Slakovci, Soljani, Srijemske Laze, Stari Jankovci, Stari Mikanovci, Strošinci, Šiškovci, Tordinci, Tovarnik, Vinkovački Banovci, Vođinci i Vrbanja.

Društvo Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar zahvaća vodu na području općine Trpinja (sedam zdenaca) i crpne stanice u Borovu naselju s vodozahvatom iz rijeke Dunav. Vodu isporučuje kućanstvima i drugim korisnicima u gradu Vukovar s prigradskim naseljima Lužac, Lipovača i Sotin, te naseljima Bogdanovci, Petrovci, Svinjarevci, Borovo, Negoslavci, Tompojevci, Berak, Bokšić, Čakovci, Grabovo, Mikluševci, Trpinja, Bobota, Bršadin, Čelije i Ludvinci.

Društvo Komunalac d.o.o., Županja od 2009. nabavlja vodu od društva Vinkovački vodovod d.o.o., Vinkovci i to s regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije, koji je pod nadležnošću (upravlja, održava i obavlja distribuciju vode) spomenutog društva. Za isporučenu vodu, društvo i Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci zaključili su ugovore ranijih godina i 2012. Društvo vodu isporučuje kućanstvima i drugim korisnicima u gradu Županja, naseljima Bošnjaci, Gradište i Štitar. Pored navedenog, društvo obavlja isporuku vode društvu Drenovci d.o.o. za komunalne djelatnosti, Drenovci na temelju zaključenih ugovora iz ranijih godina i 2012.

Društvo Komunalije d.o.o., Ilok zahvaća vodu na području vodocrpilišta Skela u Iloku (tri zdenca) i vodocrpilištu u Mohovu (jedan zdenac). Vodu isporučuje kućanstvima i drugim korisnicima u gradu Iloku, naseljima Bapska, Šarengrad, Mohovo, Lovas i Opatovac.

U tablici broj 2 se daju podaci o priključenosti stanovništva Vukovarsko-srijemske županije na javne vodoopskrbne sustave četiri isporučitelja usluga javne vodoopskrbe prema stanju koncem 2012.

Tablica broj 2

Priključenost stanovništva Vukovarsko-srijemske županije na javne vodoopskrbne sustave prema stanju koncem 2012.

Naziv društva	Površina u km ²	Broj stanovnika /km ²	Ukupan broj priključaka	Broj stanovnika priključenih na javnu vodoopskrbu	Broj stanovnika na području vodoopskrbe	Postotak priključenih stanovnika na javnu vodoopskrbu (5/6)
1	2	3	4	5	6	7
Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci	1 302	72	27 251	83 527	93 573	89,3%
Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar	375	117	18 744	43 299	43 819	98,8%
Komunalac d.o.o., Županja	283	74	5 963	17 293	20 931	82,6%
Komunalije d.o.o., Ilok	171	46	3 326	7 792	7 967	97,8%
Ukupno	2 131	78	55 284	151 911	166 290	91,4%

Prema podacima o broju stanovnika iz 2011. Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske i podacima isporučitelja usluga javne vodoopskrbe, pokrivenost vodoopskrbom je 91,4%. Prosječan broj priključaka po društvu je 13 821 priključak. Od ukupno 55 284 vodovodnih priključaka društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci ima 27 251 ili 49,3%.

Cijena usluge javne vodoopskrbe

Do konca ožujka 2011. na snazi su bile odluke o cijeni vodnih usluga koje su isporučitelji usluga javne vodoopskrbe donijeli na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09 i 49/11) uz suglasnost jedinica lokalne samouprave. Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe bili su dužni uskladiti odluke o cijeni vodnih usluga s odredbama Zakona o vodama i Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva do travnja 2011. Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije su donijeli nove odluke o cijeni vodnih usluga uz prethodnu suglasnost jedinica lokalne samouprave. Odluke su dostavljene Vijeću za vodne usluge, te su objavljene na mrežnim stranicama, službenom glasilu Vukovarsko-srijemske županije i na oglasnim pločama društava.

Odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, uređuje se utvrđivanje najniže osnovne cijene vodnih usluga, koja mora osigurati povrat troškova zahvaćanja vode, pogona i održavanja komunalnih vodnih građevina, te isporuku vodnih usluga.

Prema odredbama Zakona o vodama, cijena vodnih usluga ne može pokrivati troškove neekonomičnog poslovanja isporučitelja vodnih usluga. Cijena vodnih usluga sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela.

Fiksni dio cijene vodnih usluga služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučenih vodnih usluga (očitanje vodomjera, obrada podataka, dostava računa, servisiranje vodomjera, tekuće i investicijsko održavanje), a obračunava se mjesečno po korisniku. Varijabilni dio cijene ovisi o količini isporučenih vodnih usluga.

Na području koje opskrbljuje društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci do konca ožujka 2011. na snazi su bile Odluke o cijeni vodnih usluga iz 2008. i 2009., prema kojima je cijena za kućanstva koja su priključena na regionalni vodoopskrbni sustav iznosila 3,91 kn/m³, te naselje Mirkovci 3,50 kn/m³ i druga naselja 3,18 kn/m³. Prema spomenutim odlukama za druge korisnike cijena vodnih usluga za grad i naselja priključena na regionalni vodoopskrbni sustav iznosila je 7,94 kn/m³, a preostala naselja 7,53 kn/m³. Početkom travnja 2011. donesena je Odluka o cijeni vodnih usluga koja je usklađena sa zakonom i drugim propisima. Cijena je povećana za kućanstva koja su priključena na regionalni vodoopskrbni sustav za 7,9% i iznosi 4,22 kn/m³, kućanstva koja nisu priključena na regionalni vodoopskrbni sustav za 8,2% i iznosi 3,44 kn/m³, te druge korisnike 8,2% i 14,1% i iznosi 8,59 kn/m³. Uveden je fiksni dio cijene koji za sve korisnike iznosi 10,95 kn mjesečno po korisniku. Tijekom 2012. cijene vodnih usluga se nisu mijenjale. Također, društvo Vinkovački vodovod i kanalizacije d.o.o., Vinkovci prodaje vodu drugim isporučiteljima usluga javne vodoopskrbe (društvima Komunalac d.o.o., Županja i Vodovod d.o.o, Slavonski Brod). Odlukama iz 2010. i 2011. uvedene su naknade za razvoj za grad Otok i naselje Komletinci, Ivankovo, Prkovci i Retkovci u iznosu 2,00 kn/m³, te naselja Cerna i Šiškovci u iznosu 1,50 kn/m³. Sredstva su namijenjena za financiranje gradnje i održavanja infrastrukturnih objekata prema Programu gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za projekt regionalni sustav odvodnje Istočne Slavonije. Tijekom 2012. obračunano je 1.187.308,00 kn, a naplaćeno je 1.017.544,00 kn naknade za razvoj.

Na području koje opskrbljuje društvo Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar do konca ožujka 2011. na snazi je bila Odluka o cijeni vodnih usluga iz ožujka 2010., prema kojoj je cijena za kućanstva iznosila 3,70 kn/m³ i druge korisnike 7,31 kn/m³. Početkom travnja 2011. donesena je nova odluka o cijeni vodnih usluga, koja je usklađena sa zakonom i drugim propisima. Cijena je povećana za kućanstva 41,9% i iznosi 5,25 kn/m³, a cijena za druge korisnike se nije mijenjala. Uveden je fiksni dio cijene koji za kućanstva i druge korisnike koja su priključena na građevine javne odvodnje iznosi 18,00 kn mjesečno po korisniku, te za kućanstva i druge korisnike koji nisu priključeni na građevine javne odvodnje 13,00 kn. Koncem ožujka 2012. donesena je Odluka o cijeni vodnih usluga, koja je usklađena sa zakonom i drugim propisima. Cijena vodnih usluga za kućanstva je smanjena za 9,5% i iznosi 4,75 kn/m³, a za druge korisnike za 6,8% i iznosi 6,81 kn/m³. Odlukama iz 2011. i 2012. uvedena je naknada za razvoj i to na području grada Vukovara za sve korisnike u iznosu 2,05 kn/m³, te za naselja Bogdanovci, Borovo i Bršadin u iznosu 1,55 kn/m³. Sredstva su namijenjena za financiranje gradnje vodnih građevina. Tijekom 2012. obračunano je 705.095,00 kn, a naplaćeno je 639.678,00 kn naknade za razvoj.

Na području koje opskrbljuje društvo Komunalac d.o.o., Županja do konca ožujka 2011. na snazi su bile Odluke o cijeni vodnih usluga iz 2005. i 2009., prema kojima je cijena za kućanstva iznosila 4,20 kn/m³, a za druge korisnike 8,00 kn/m³. Početkom travnja 2011. donesena je nova odluka o cijeni vodnih usluga, koja je usklađena sa zakonom i drugim propisima, prema kojoj se varijabilni dio cijene nije mijenjao, a uveden je fiksni dio cijene za sve korisnike u iznosu 11,62 kn mjesečno po korisniku. Početkom ožujka 2012. donesena je Odluka o cijeni vodnih usluga koja je usklađena sa zakonom i drugim propisima i kojom je cijena povećana za kućanstva 7,1% i iznosi 4,50 kn/m³, a za druge korisnike 3,7% i iznosi 8,30 kn/m³.

Također, društvo Komunalac d.o.o., Županja prodaje vodu drugom isporučitelju usluga javne vodoopskrbe Drenovci d.o.o. za komunalne djelatnosti, Drenovci. U razdoblju od 2010. do 2012. obračunavana je i naplaćivana naknada za razvoj i to za kućanstva u iznosu 0,50 kn/m³ i za druge korisnike u iznosu 1,30 kn/m³, a sredstva su namijenjena financiranju izgradnje i razvoja vodnih građevina. Tijekom 2012. obračunano je 521.123,00 kn, a naplaćeno je 472.398,00 kn naknade za razvoj.

Na području koje opskrbljuje društvo Komunalije d.o.o., Ilok do konca ožujka 2011. na snazi je bila Odluka o cijeni vodnih usluga iz 2005., prema kojoj je cijena za kućanstva iznosila 3,51 kn/m³, a druge korisnike 5,73 kn/m³. Novom odlukom o cijeni vodnih usluga koja je na snazi od travnja 2011., koja je usklađena sa zakonom i drugim propisima, varijabilni dio cijene se nije mijenjao. Uveden je fiksni dio cijene koji za kućanstva iznosi 6,51 kn i za druge korisnike 7,32 kn. Odlukom iz prosinca 2011., na području grada Iloka uvedena je naknada za razvoj sustava javne odvodnje (otplata kredita svjetske banke putem Hrvatskih voda za izgradnju uređaja za pročišćavanje u Iloku) za kućanstva u iznosu 2,40 kn/m³ i za druge korisnike 4,13 kn/m³. Tijekom 2012. obračunano je 888.184,00 kn, a naplaćeno je 695.618,00 kn naknade za razvoj.

Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije su utvrdili različiti varijabilni dio osnovne cijene javne vodoopskrbe za dvije kategorije korisnika, odnosno za kućanstva i za druge korisnike, pri čemu su cijene za kućanstva niže od onih za druge korisnike. Tri isporučitelja usluga javne vodoopskrbe imaju jednaku cijenu za sve korisnike iste kategorije na vodoopskrbnom području koje opskrbljuju vodom, a društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci ima različite cijene i to: za kućanstva koja su priključena na regionalni vodoopskrbni sustav i koja nisu priključena na regionalni vodoopskrbni sustav. Dva isporučitelja usluga javne vodoopskrbe imaju fiksni dio osnovne cijene jednake za sve korisnike, jedan isporučitelj ima fiksni dio za korisnike koji su priključeni na građevine javne odvodnje i koje nisu priključene, te jedan isporučitelj prema kategorijama korisnika. Na visinu cijene javne vodoopskrbe utjecali su i socijalni, te drugi kriteriji koje jedinice lokalne samouprave uzimaju u obzir pri davanju prethodne suglasnosti na visinu cijene.

Na području Vukovarsko-srijemske županije najvišu cijenu vodnih usluga za kućanstva ima Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar u iznosu 4,75 kn/m³, a najnižu Komunalije d.o.o., Ilok u iznosu 3,51 kn/m³. Najvišu cijenu za druge korisnike na području Vukovarsko-srijemske županije ima Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci u iznosu 8,59 kn/m³, a najnižu Komunalije d.o.o. Ilok u iznosu 5,73 kn/m³.

Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe pored osnove cijene vodnih usluga (voda i odvodnja, a društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i pročišćavanje), na računima obračunavaju i naplaćuju naknadu za zaštitu voda na temelju odredbi Uredbe o visini naknade za zaštitu voda (Narodne novine 82/10 i 83/12), te naknadu za korištenje voda na temelju odredbi Uredbe o visini naknade za korištenje voda (Narodne novine 82/10 i 83/12). Navedene naknade, prihod su Hrvatskih voda. Tijekom 2012. visina naknade za korištenje voda iznosila je 0,80 kn/m³ i za zaštitu voda 0,90 kn/m³. Hrvatske vode su utvrdile naknadu za zaštitu voda u manjem iznosima (0,63 kn/m³ i 0,27 kn/m³) obveznicima koji otpadne vode ispuštaju preko uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Također, isporučitelji usluga javne vodoopskrbe obračunavaju i naplaćuju naknadu za razvoj, te porez na dodanu vrijednost. Naknada za razvoj prihod je isporučitelja usluga javne vodoopskrbe, a koristi se za gradnju, odnosno financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina.

Porez na dodanu vrijednost obračunava se na cijenu usluge javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio osnovne cijene) i prihod je državnog proračuna. Do konca veljače 2012. stopa poreza na dodanu vrijednost za isporuku vode iznosila je 23,0%, a od 1. ožujka 2012. smanjena je na 10,0%. Za obračunane i naplaćene naknade vode se uredne evidencije.

Kvaliteta vode

Pokazatelji kvalitete vode i njezine zdravstvene ispravnosti određeni su odredbama Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (Narodne novine 47/08). Zdravstvenu ispravnost vode provjeravaju Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, te isporučitelji usluga javne vodoopskrbe u vlastitim laboratorijima.

Tijekom 2012. ispitano je 4 607 uzoraka vode, od kojih 331 ili 7,2% nije zadovoljavalo kriterije pitke vode. Tako je u društvu Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci ispitano 1 662 uzoraka vode, od čega 317 uzorka ili 19,1% nisu zadovoljavala kriterije pitke vode, a u društvu Komunalije d.o.o., Ilok 14 od 101 ispitanih uzoraka ili 13,9% nije zadovoljavalo. Kod društva Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar ispitano je 2 792 uzoraka i društva Komunalac d.o.o., Županja 52, koji su zadovoljavali kriterije pitke vode.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo isporučitelja usluga javne vodoopskrbe, analiza strukture cijene javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio, naknade), način utvrđivanja osnovne cijene javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio) i kretanje cijena od 2010. do 2012., prihodi i rashodi od djelatnosti javne vodoopskrbe, gubici vode, te usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na imovinu, prihode od djelatnosti javne vodoopskrbe, cijenu vodnih usluga, gubitke vode, rashode od djelatnosti javne vodoopskrbe, te kvalitetu vode.

1. Imovina

- 1.1. Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., isporučitelji javne vodoopskrbe iskazali su ukupnu imovinu u vrijednosti 1.040.385.480,00 kn, od čega se na imovinu društva Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci odnosi 631.738.081,00 kn ili 60,7%.

Hrvatske vode kao prenositelji i društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci kao stjecatelj zaključili su u kolovozu 2010. ugovor o prijenosu komunalnih vodnih građevina, odnosno regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije s magistralnim cjevovodima na području Vukovarsko-srijemske županije. Spomenutim ugovorom društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci je dobilo u vlasništvo i na upravljanje komunalne vodne građevine u vrijednosti 181.553.242,00 kn, što je provedeno u poslovnim knjigama društva. U poslovnim knjigama društva evidentirano je crpilište regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije u Sikirevcima u vrijednosti 27.001.670,00 kn, koje spomenutim ugovorom nije obuhvaćeno. S obzirom da društvo zahvaća vodu iz crpilišta u Sikirevcima i isporučuje krajnjim korisnicima, treba poduzeti aktivnosti radi uređenja imovinsko pravnih odnosa vezanih uz vlasništvo crpilišta.

Ugovorom o koncesiji za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe iz veljače 2000. i dodatkom ugovora iz kolovoza 2001., društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci je steklo pravo zahvaćanja voda na vodnim građevinama iz više zdenaca, ukupnog kapaciteta godišnje 5 000 000 m³. Priključenjem dva grada i pojedinih naselja na regionalni vodoopskrbni sustava Istočne Slavonije s crpilištem u Sikirevcima, pojedini zdeneci se ne koriste i postaju pričuvna vodocrpilišta. Društvo nema zaključen ugovor o koncesiji za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe nad crpilištem u Sikirevcima, te istodobno obračunava i plaća koncesiju na pojedine zdence koje trenutno ne koristi (pričuvna vodocrpilišta).

Državni ured za reviziju predlaže društvu Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci poduzeti aktivnosti radi uređenja imovinsko pravnih odnosa vezanih uz vlasništvo crpilišta u Sikirevcima. Također, predlaže utvrditi pravo zahvaćanja vode za potrebe javne vodoopskrbe na spomenutom crpilištu.

- 1.2. *Društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju.*

2. Prihodi od djelatnosti javne vodoopskrbe

- 2.1. Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2012., revidirani isporučitelji usluga javne vodoopskrbe su ostvarili ukupne prihode u iznosu 138.360.201,00 kn, od čega se na prihode od djelatnosti javne vodoopskrbe odnosi 43.116.489,00 kn ili 31,2%.

Društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci je u okviru prihoda od djelatnosti javne vodoopskrbe za 2012. ostvarilo prihode od prodaje vode drugim isporučiteljima u ukupnom iznosu 1.516.860,00 kn (1 318 957 m³), od čega se 1.318.177,00 kn (1 146 189 m³) odnosi na društvo Komunalac d.o.o., Županja, a 198.683,00 kn (172 768 m³) na društvo Vodovod d.o.o., Slavonski Brod. Društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i društvo Komunalac d.o.o., Županja su zaključili ugovor, kojim su određena prava i obveze isporučitelja i korisnika usluga. Nadalje, društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci je u travnju 2012. sastavilo ugovor i dostavilo društvu Vodovod d.o.o., Slavonski Brod, koji do vremena obavljanja revizije spomenuto društvo nije potpisao i ovjerilo. Za isporučenu vodu navedenim društvima cijena vode u 2012. je iznosila 1,15 kn/m³ bez poreza na dodanu vrijednost. Prodajna cijena vode javnim isporučiteljima od 1,15 kn/m³ je manja za 3,07 kn/m³ od prodajne cijene kućanstvima, a za 7,44 kn/m³ od prodajne cijene drugim korisnicima na području koje opskrbljuje društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci. Kako se radi o značajnim razlikama prodajne cijene vode, predlaže se analiza svih elemenata koji su utjecali na iste, kako bi se razlike umanjile. Za isporučenu vodu u 2012. izravno kupcima društva Komunalac d.o.o., Županja, prema važećim cjeniku i isporučenoj količine vode (1 146 189 m³) u 2012. na području društva Komunalac d.o.o., Županja (od čega 668 023 m³ kućanstva, a 163 932 m³ druge korisnike) prihod društva Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci bio bi veći za 2.909.116,00 kn. Na temelju zaključenog ugovora društvo Komunalac d.o.o., Županja prodaje vodu društvu Drenovci d.o.o. za komunalne djelatnosti, Drenovci po cijeni od 1,15 kn/m³ bez poreza na dodanu vrijednost. Tijekom 2012. isporučeno je 38 679 m³ vode u vrijednosti 44.481,00 kn. Prema Strategiji upravljanja vodama Republike Hrvatske, određeno je da bi rentabilno obavljanje djelatnosti bilo moguće na uslužnom području koje osigurava isporuku vode namijenjene ljudskoj potrošnji od najmanje 2 000 000 m³ godišnje. Također, prema Strategijama upravljanja vodama Republike Hrvatske na distribucijskom području planirano je osnovati jedno komunalno društvo i propisati jedinstvene cijene vodnih usluga.

- Potraživanja

Ukupna potraživanja od kupaca za vodne usluge koncem 2012. su iznosila 27.682.074,00 kn i u odnosu na konac 2011. manja su za 1.176.782,00 kn ili 4,3%. Koncem 2012. od ukupnih potraživanja dospjelo je 17.962.721,00 kn ili 64,9%, od čega starija od godinu dana iznose 9.811.624,00 kn.

Koncem 2011. potraživanja od kupaca za vodne usluge društva Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci su iznosila 15.849.545,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 13.300.085,00 kn. Nadalje, koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 9.812.446,00 kn, od čega starija od godinu dana iznose 6.458.338,00 kn.

Koncem 2011. potraživanja od kupaca za vodne usluge društva Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar su iznosila 10.261.722,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 11.546.235,00 kn. Nadalje, koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 6.731.527,00 kn, od čega starija od godinu dana iznose 3.051.056,00 kn.

Koncem 2011. potraživanja od kupaca za vodne usluge društva Komunalac d.o.o., Županija su iznosila 1.823.300,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 1.868.349,00 kn. Nadalje, koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 700.190,00 kn, od čega starija od godinu dana iznose 156.672,00 kn.

Koncem 2011. potraživanja od kupaca za vodne usluge društva Komunalije d.o.o., Ilok su iznosila 924.289,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 967.405,00 kn. Nadalje, koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 718.558,00 kn, od čega starija od godinu dana iznose 145.558,00 kn.

Za naplatu potraživanja upućene su opomene, donesena su rješenja o ovrsi i isključivanje potrošača (dužnika) iz vodoopskrbnog sustava. Pozornost treba posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08 i 125/11), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima poduzeti mjere za objedinjavanje vodoopskrbnih sustava na području Vukovarsko-srijemske županije kako je predviđeno Strategijom upravljanja vodama Republike Hrvatske. Također, Državni ured za reviziju predlaže društvu Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci poduzeti radnje vezano za zaključivanje ugovora s društvom Vodovod d.o.o., Slavonski Brod, kako bi se utvrdila prava i obveze isporučitelja i korisnika usluga. Nadalje, predlaže svim isporučiteljima usluga javne vodoopskrbe i nadalje poduzimati mjere za sprječavanje zastare te za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda.

2.2. Svi isporučitelji usluga javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije su prihvatili nalaz Državnog ureda za reviziju.

3. Cijena vodnih usluga

3.1. Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe bili su dužni uskladiti odluke o cijeni vodnih usluga s odredbama Zakon o vodama i Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova, koje cijena vodnih usluga pokriva do travnja 2011. Cijena vodnih usluga sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela. Fiksni dio cijene vodnih usluga služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučenih vodnih usluga (očitanje vodomjera, obrada podataka, dostava računa, servisiranje vodomjera, tekuće i investicijsko održavanje). Fiksni dio obračunava se mjesečno po korisniku. Varijabilni dio cijene ovisi o količini isporučenih vodnih usluga. Također je predviđeno, da se cijena koju plaćaju socijalno ugroženi građani za količinu isporučene vode nužne za osnovne potrebe kućanstva, ne može utvrditi u visini većoj od 60,0% od osnovne cijene vodne usluge. Društva su odlukama o cijeni vodnih usluga utvrdila cijene koje plaćaju socijalno ugroženi građani. Uvidom u izlazne račune isporučitelja, utvrđeno je da društva Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i Komunalac d.o.o., Županija nisu iskazali cijenu koju plaćaju socijalno ugroženi građani. Prema objašnjenju odgovornih osoba, jedinice lokalne samouprave nisu dostavile podatke o socijalno ugroženim građanima. U odluci o cijeni vodnih usluga društva Komunalije d.o.o., Ilok varijabilni dio cijene koju plaćaju socijalno ugroženi građani iznosi 2,10 kn/m³, odnosno 60,0% cijene koju plaćaju kućanstva. Cijena fiksnog dijela nije umanjena i iznosi kao i za druga kućanstva 6,51 kn mjesečno.

Prema odredbama članka 206. Zakona o vodama, cijena koju plaćaju socijalno ugroženi građani ne može se utvrditi u visini većoj od 60,0% od osnovne cijene vodne usluge.

- Odnos cijene vodnih usluga za kućanstva u odnosu na druge korisnike

Prema utvrđenim osnovnim cijenama vodnih usluga na području Vukovarsko-srijemske županije, znatne su razlike u cijenama za druge korisnike u odnosu na kućanstva. Okvirna direktiva Europske unije o vodama obvezuje zemlje članice na poštivanje načela povrata troškova od vodnih usluga, uključujući i troškove zaštite okoliša i resursa, te odgovarajući doprinos raznih korisnika povratu troškova od vodnih usluga, podijeljenih najmanje na industriju, kućanstva i poljoprivredu, prema načelu zagađivač plaća. Fiksni dio cijene za druge korisnike u Vukovarsko-srijemskoj županiji iznosio je prosječno 11,98 kn, a za kućanstva 11,77 kn. Prema podacima za 2012. cijena u Vukovarsko-srijemskoj županiji za kućanstva kretala se od 3,51 kn/m³ do 4,75 kn/m³, a za druge korisnike od 5,73 kn/m³ do 8,59 kn/m³. Tijekom zadnje tri godine cijena vodnih usluga (varijabilni dio) se povećala prosječno 10,8% za kućanstva, a 3,0% za druge korisnike. Varijabilni dio cijene za druge korisnike u Vukovarsko-srijemskoj županiji iznosi prosječno 7,36 kn/m³, a za kućanstva 4,25 kn/m³. Prosječni varijabilni dio cijene po m³ u Vukovarsko-srijemske županiji za druge korisnike je 73,2% veći nego za kućanstva. Udjel drugih korisnika u Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2012. u ukupnoj potrošnji vode iznosio je 1 104 907 m³ ili 12,7% ukupne potrošnje, a u ukupnim prihodima od javne vodoopskrbe 8.722.985,00 kn ili 20,2%. Prema odredbi članka 197. Zakona o vodama, vodne usluge se pružaju pod socijalno prihvatljivim uvjetima.

Državni ured za reviziju predlaže društvima Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i Komunalac d.o.o., Županija primijeniti utvrđene cijene za socijalno ugrožene građane u skladu s donesenim odlukama, te društvu Komunalije d.o.o., Ilok uskladiti odluku o cijeni vodnih usluga s odredbama Zakona o vodama, koja se odnosi na utvrđivanje fiksnog dijela cijene za socijalno ugrožene građane. Također, predlaže svim isporučiteljima usluga javne vodoopskrbe preispitivanje razlike u cijenama vodnih usluga za druge korisnike i kućanstva.

- 3.2. *Svi isporučitelji usluga javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije su prihvatili nalaz Državnog ureda za reviziju.*

4. Gubici vode

- 4.1. Gubici vode su razlika između zahvaćene i isporučene količine vode, odnosno voda koja ne stigne do krajnjeg korisnika vodnih usluga. Tijekom 2012. isporučitelji vodnih usluga su zahvatili ukupno 12 745 389 m³, a isporučili 8 708 606 m³ vode, te gubici vode iznose 4 036 783 m³ ili 31,7% ukupno zahvaćene vode. Najmanje gubitke vode ima društvo Komunalije d.o.o., Ilok od 25,9% i najmanju isporučenu količinu vode. Slijedi društvo Komunalac d.o.o., Županija s gubicima od 27,4%, Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci od 31,2%, te Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar od 35,3%. Gubici nastaju zbog starosti sustava (neki dijelovi mreža starije su od 30 godina), ratom oštećenih cijevi, različitih ugrađenih materijala, promjena tlaka u sustavima i njihove trenutne oscilacije uslijed pokretanja i zaustavljanja pumpi, neovlaštene i neprijavljene potrošnje (ilegalni potrošači), istjecanja vode na spojevima cijevi, raznih pukotina i oštećenja i drugo.

U iskazanim gubicima sadržana je potrošnja vode koja se ne mjeri, a odnosi se na korištenje vode pri gašenju požara, vatrogasnim vježbama, pranju cesta, zalijevanju parkova, ispiranju sustava na hidrantima, punjenju cisterni pri izgradnji prometnica, zalijevanju, ispiranju mreža od zaposlenika društava i drugo.

Za smanjenje gubitaka isporučitelji poduzimaju razne aktivnosti kao što su: stalni nadzor distributivnih mreža i objekata na njima, radi uočavanja mjesta na kojima se voda gubi, kontinuirano mjerenje protoka kroz veće dovode i usporedbe s očitanjem vodomjera kod potrošača, praćenje potrošnje vode tijekom noći i sniženje radnih tlakova, postavljanje kontrolnih vodomjera i pretraživanja sumnjivih mjesta uz pomoć specijalnih uređaja za otkrivanja pukotine i istjecanje vode, zamjena dotrajalih i oštećenih dijelova mreže.

Državni ured predlaže svim isporučiteljima usluga javne vodoopskrbe daljnje stalno praćenje i istraživanje razloga nastanka gubitaka vode, te poduzimanje potrebnih aktivnosti za njihovo smanjenje. Također se predlaže za zamjenu starih i oštećenih cjevovoda koristiti sredstva Europske unije.

4.2. *Svi isporučitelji usluga javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije su prihvatili nalaz Državnog ureda za reviziju.*

5. Rashodi od djelatnosti javne vodoopskrbe

5.1. Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2012., revidirani isporučitelji usluga javne vodoopskrbe su ostvarili ukupne rashode u iznosu 137.544.366,00 kn, od čega se na rashode od djelatnosti javne vodoopskrbe odnosi 45.775.019,00 kn ili 33,3%.

U poslovnim knjigama, svih isporučitelja usluga javne vodoopskrbe nije omogućen izravni uvid u podatke o troškovima koji se pokrivaju iz cijene javne vodoopskrbe, jer troškovi nisu iskazani prema djelatnostima. Utvrđivanje podataka o troškovima javne vodoopskrbe iz poslovnih knjiga obavlja se ručnom obradom. Također, zahtjeva dodatno vrijeme i rad zaposlenika na utvrđivanju podataka o troškovima javne vodoopskrbe. Prema zakonskim odredbama, isporučitelji nisu u obvezi voditi troškove prema djelatnostima, ali iskazivanjem troškova prema djelatnostima, bio bi omogućen izravni uvid u podatke o troškovima, te osigurani točni i pravodobni podaci o troškovima javne vodoopskrbe kao podloga za ekonomsku analizu navedenih troškova i njihovu usporedbu s troškovima koji ulaze u cijenu javne vodoopskrbe.

Vrijednosno značajniji rashodi u djelatnosti vodoopskrbe su ostvareni za troškove zaposlenih u iznosu 18.258.635,00 kn ili 39,9%, troškovi usluga u iznosu 7.820.892,00 kn ili 17,1% i troškovi amortizacije dugotrajne imovine u iznosu 7.031.221,00 kn ili 15,4% ukupno ostvarenih rashoda.

Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe ostvarili su za 2012. prihode od javne vodoopskrbe u iznosu 43.116.489,00 kn i rashode od javne vodoopskrbe u iznosu 45.775.019,00 kn. Društvo Komunalac d.o.o., Županja ostvarilo je rashode u djelatnosti javne vodoopskrbe u visini ostvarenih prihoda u iznosu 4.889.299,00 kn, a društvo Komunalije d.o.o., Ilok je ostvarilo višak prihoda u iznosu 260.564,00 kn.

Društva Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar ostvarila su gubitke u djelatnosti javne vodoopskrbe u ukupnom iznosu 2.919.094,00 kn ili 6,8% ukupno ostvarenih prihoda od javne vodoopskrbe, od čega se 2.181.380,00 kn odnosi na društvo Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar, a 737.714,00 kn na društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci. S obzirom da su, prema financijskim izvještajima za 2012., društvo Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci iskazalo dobit iz ukupnog poslovanja u iznosu 166.487,00 kn, a društvo Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar u iznosu 312.994,00 kn, proizlazi da se gubitak od djelatnosti javne vodoopskrbe pokriva iz ostvarene dobiti od obavljanja drugih djelatnosti ili drugih izvora.

Prema odredbi članka 197. stavka 5. i 6. Zakona o vodama, cijene vodnih usluga se određuju prema načelima punog povrata troškova, socijalne prihvatljivosti cijene vode i zaštite od monopola, a cijena vodnih usluga ne može pokrivati troškove neekonomičnog poslovanja isporučitelja vodnih usluga.

Državni ured za reviziju predlaže svim isporučiteljima u poslovnim knjigama iskazati troškove prema djelatnostima na način koji omogućava izravan uvid u podatke o troškovima koji se pokrivaju iz cijene javne vodoopskrbe, kako bi bili osigurani točni i pravodobni podaci kao podloga za ekonomsku analizu navedenih troškova i njihovu usporedbu s troškovima koji ulaze u cijenu javne vodoopskrbe.

Državni ured za reviziju predlaže društvima Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar poduzeti mjere za smanjenje gubitaka u djelatnosti javne vodoopskrbe uz optimalnu ekonomsku učinkovitost i uz uvažavanje socijalne prihvatljivosti cijene vodnih usluga.

5.2. Svi isporučitelji usluga javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije su prihvatili nalaz Državnog ureda za reviziju.

6. Kvaliteta vode

6.1. Tijekom 2012. kontrolu kvalitete vode su obavljale ovlaštene institucije i u internim laboratorijima isporučitelja vodnih usluga. Ispitano je 4 607 uzoraka vode, od kojih 331 ili 7,3% nije zadovoljilo kriterije pitke vode. Tako je u društvu Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci ispitano 1 662 uzoraka vode, od čega 317 uzorka ili 19,1% nisu zadovoljavala kriterije pitke vode, a u društvu Komunalije d.o.o., Ilok 14 od 101 ispitanih uzoraka ili 13,9% nije zadovoljavalo. Kod društva Vodovod grada Vukovara d.o.o., Vukovar ispitano je 2 792 uzoraka i društva Komunalac d.o.o., Županja 52, koji su zadovoljavali kriterije pitke vode.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje ispitivanje kvalitete vode posebno društvima Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i Komunalije d.o.o., Ilok.

6.2. Svi isporučitelji usluga javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije su prihvatili nalaz Državnog ureda za reviziju.

VI. OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE

Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe su odgovorni za utvrđivanje visine cijena javne vodoopskrbe u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da razlike u cijeni javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije za 2012. nisu dovoljno ekonomski opravdane. Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe na području Vukovarsko-srijemske županije su utvrdili različite cijene javne vodoopskrbe. Razlike su uvjetovane prije svega primijenjenim tehnološkim postupcima od zahvaćanja i prerade vode (izdašni zdenci s kvalitetnom vodom, zahvaćanje vode iz rijeke) do kupovine prerađene vode, starosti te dotrajalosti cjevovoda i komunalnih vodnih građevina, dužinom cjevovoda i brojem priključaka, brojem zaposlenika i troškovima za zaposlene, gubicima vode od zahvaćanja do isporuke vode i drugim na što mogu utjecati isporučitelji. Na visinu utvrđivanja cijene javne vodoopskrbe su utjecali socijalni i drugi kriteriji, koje jedinice lokalne samouprave uzimaju u obzir pri davanju prethodne suglasnosti na visinu cijene. Također je ocijenjeno, da se kod utvrđivanja i obračuna cijene javne vodoopskrbe pojavljuju određene nepravilnosti i propusti, te je potrebno poduzeti odgovarajuće mjere, kako bi se ispravile utvrđene nepravilnosti. Zbog navedenog se predlaže:

- poduzeti aktivnosti radi uređenja imovinsko pravnih odnosa vezanih uz vlasništvo crpilišta u Sikirevcima, te pravo zahvaćanja vode za potrebe javne vodoopskrbe na crpilištu (Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci),
- primijeniti utvrđene cijene za socijalno ugrožene građane (Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i Komunalac d.o.o., Županja),
- uskladiti odluku o cijeni vodnih usluga sa zakonskim odredbama koja se odnosi na utvrđivanje fiksnog dijela cijene za socijalno ugrožene građane (Komunalije d.o.o., Ilok),
- preispitati različite osnovne cijene javne vodoopskrbe za druge korisnike (gospodarstvo) i kućanstva (sva društva),
- poduzeti mjere na smanjenju gubitaka vode, od zahvaćanja ili preuzimanja vode do isporuke krajnjim korisnicima, te za izgradnju i zamjenu vodoopskrbne infrastrukture koristiti sredstva Europske unije (sva društva),
- u poslovnim knjigama iskazati troškove prema djelatnostima, na način, koji omogućava izravni uvid u podatke o troškovima koji se pokrivaju iz cijene javne vodoopskrbe (sva društva),
- poduzeti mjere za smanjenje gubitaka u djelatnosti javne vodoopskrbe uz optimalnu ekonomsku učinkovitost i uz uvažavanje socijalne prihvatljivosti cijene vodnih usluga (Vodovod grada Vukovara d.o.o, Vukovar i Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci), te
- i nadalje ispitivanje kvalitete vode (sva društva, posebno Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i Komunalije d.o.o., Ilok).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka postigla veća usklađenost poslovanja isporučitelja usluga javne vodoopskrbe sa zakonima i drugim propisima te smanjila razlika u cijeni javne vodoopskrbe, odnosno povećala ekonomska opravdanost razlika u cijeni javne vodoopskrbe. Također, cilj danih preporuka je pridonijeti otklanjanju slabosti i nepravilnosti, te povećati kvalitetu i sigurnost opskrbe pitkom vodom na cijelom području Vukovarsko-srijemske županije.